

Haminan Vesi
PL 70
49401 HAMINA

Tarkkailuohjelma 27.8.2024

Päätös Haminan Veden Ruissalon pohjavesialueen vedenottamojen tarkkailuohjelmasta

VESILAIN MUKAINEN LUVAN HALTIJA

Haminan kaupungin liikelaitos Haminan Vesi

ASIAN VIREILLETULO

Haminan Vesi -liikelaitos on toimittanut 24.5.2024 Haminan Veden Ruissalon pohjavesialueen pohjavedenottamoiden tarkkailuohjelman Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi. Ohjelmaa on päivitetty 27.8.2024. Ohjelma sisältää päivitetyn tarkkailuohjelman Ruissalon ja Uusi-Summan vedenottamoille sekä tarkkailuohjelman Ryljyn vedenottamolle.

TARKKAILUJEN PERUSTEENA OLEVAT VEDENOTTOLUVAT JA NIIDEN TARKKAILUVELVOITTEET

Haminan Vedellä on Ruissalon pohjavesialueella kolme vedenottamoita. Tarkkailuun sisältyvät vedenottamot ja niiden vesilain mukaiset ottoluvat sekä viimeisimmät hyväksytyt tarkkailupäätökset on lueteltu alla.

- Ruissalon vedenottamo on otettu käyttöön 1980-luvun puolivälissä. Vedenottamolla on Itä-Suomen vesioikeuden 11.10.1983 myöntämä lupa (N:o 46/Va/83) vedenottamon ja sen käytön laajentamiseen sisältäen tekopohjaveden valmistamisen. Luvan mukaan vettä saa ottaa enintään 5 000 m³/d, josta enintään 2 000 m³ /d saa olla luonnon pohjavettä vuosikeskiarvona laskettuna. Tekopohjaveden valmistusta alueella ei ole koskaan aloitettu. Ottamolla on tällä hetkellä käytössä kaksi siiviläputkikaivoa ja raakavesi johdetaan Uusi-Summan laitokselle käsiteltäväksi. Vedenottamon tarkkailu on hyväksytty Kymen vesipiirin vesitoimiston tarkkailupäätöksellä 14.11.1983.
- Uusi-Summan vedenottamo on otettu käyttöön vuonna 2011. Vedenottamolla on Itä-Suomen ympäristölupaviraston 1.6.2019 (ISY-2009-Y-11) myöntämä lupa ottaa vettä enintään 900 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Vedenoton tarkkailusuunnitelma on hyväksytty Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa 29.3.2011.

- Ryljyn vedenottamo on otettu käyttöön 1946. Toiminta ei ole vaatinut vesilain mukaista lupaa vanhan vesilain (294/1961) aikaan. Alueelle on rakennettu uudet siiviläputkikaivot vuonna 2021. Vedenoton muutoksen seurauksena vedenottamolle on haettu vesilain mukainen lupa, jonka Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi 13.12.2023 (ESAVI/20811/2023). Luvan mukaan pohjavettä saa ottaa yhteensä enintään 900 m³/d neljännesvuosikeskiarvona laskettuna ja 1 300 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Vedenottamolla ei ole aiempaa hyväksyttyä tarkkailuohjelmaa.

TARKKAILUOHJELMIEN PÄIVITYKSEN TAVOITE

Tarkkailuohjelmaehdotuksessa päivitetään Haminan Veden Ruissalon pohjavesialueella sijaitsevien Ruissalon ja Uusi-Summan vedenottamoiden melko vanhat pohjaveden tarkkailuohjelmat sekä liitetään samaan tarkkailuun vuonna 2023 vesilain mukaisen luvan saanut Ryljyn vedenottamo.

TARKKAILUOHJELMA

Tarkkailuohjelmassa esitetään ehdotus pohjaveden laadun ja pinnankorkeuden velvoitetarkkailusta.

Haminan Vesi seuraa jatkuvatoimisesti Uusi-Summan ja Ryljyn vedenottamoilta sekä Ruissalon kaivoista vuorokausittain pumpattuja kaivokohtaisia vesimääriä. Myös siiviläputkikaivojen pohjaveden pinnankorkeutta seurataan jatkuvatoimisilla pinnanmittauslaitteilla.

Vedenottamoilla suoritetaan terveydensuojeluviranomaisen valvomaa talousveden tarkkailua valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Lisäksi vedenottamoiden lähialueilta esitetään tehtäväksi ennakoivaa pohjaveden laaduntarkkailua kolmesta pohjaveden havaintoputkesta (PF1, PF4 ja PF5). Laaduntarkkailussa näytteet otetaan kaksi kertaa vuodessa huhti- ja syyskuussa. Huhtikuun näytteenottokierroksen yhteydessä analysoidaan erityismääritykset. Vesinäytteistä määritetään taulukon 1 mukaiset laatumuuttajat.

Taulukko 1. Näytteistä analysoitavat parametrit

Analysoitava laatumuuttaja	Huomiot
lämpötila	kenttämittaus
haju	kenttähavainto
ulkonäkö	kenttähavainto
alkaliteetti	
happi	
hiilidioksidi	
COD _{Mn}	
kokonaiskovuus	
väri	

sameus	
nitraatti	
sähkönjohtavuus	
pH	
kloridi	
fluoridi	
liukoinen rauta	joka toinen vuosi huhtikuussa
liukoinen mangaani	joka toinen vuosi huhtikuussa
liukoinen alumiini	
koliformiset bakteerit	
E. coli	
kokonaispesäkeluku	
suolistoperäiset enterokokit	

Ensimmäisellä näytteenotokerralla analysoidaan lisäksi öljyhiilivedyt, haihtuvat yhdisteet (VOC) ja PAH-yhdisteet. Mikäli haitta-aineita ei havaita, analysoidaan öljyhiilivedyt, VOC- ja PAH-yhdisteet seuraavan kerran vuonna 2027 ja tämän jälkeen 5 vuoden välein. Mikäli haitta-aineita havaitaan, ne tutkitaan jatkossa kerran vuodessa syksyn näytteenotokierroksella.

Pohjaveden pinnankorkeutta seurataan Ruissalon pohjavesialueella seuraavista havaintoputkista:

- Ruissalon vedenottamo havaintoputket PF5 ja P03
- Uusi-Summan vedenottamo havaintoputket PF4, Uusi-Summa HP51, Uusi-Summa HP55, Uusi-Summa HP58 ja Helsingintie 45
- Ryljyn vedenottamo havaintoputket Ryljy HP54, Ryljy HP55 ja PF1
- Alueen luonnontilainen pohjavesi havaintoputket PF7 ja PF8

Lisäksi seurantaa tehdään havaintoputkesta PF2. Putki ei kuulu minkään vedenoton vaikutusalueeseen, mutta sen pintoja on seurattu useamman vuoden ajan automaattimittarilla, joten sen tarkkailua voidaan jatkaa toistaiseksi, kunnes uusi havaintoputki Ryljyn vedenottamon vaikutusalueelle on asennettu. Uusi havaintoputki tulee korvaamaan havaintoputken PF2.

Havaintoputkista PF1, PF2, PF4, PF5, PF7, PF8 mittaukset tehdään jatkuvatoimisilla automaattimittareilla. Havaintoputken PF2 automaattimittari siirretään uuteen asennettavaan putkeen. Muista havaintoputkista mitataan pohjaveden pinnat joka toinen kuukausi.

Ryljyn vedenottamon itäpuolella sijaitsee Ryljynlähde. Lähde ei ole kokonaisuudessaan luonnontilainen, mutta saattaa osittain olla luonnontilaisen kaltainen ja on luonnontilaistumassa.

Lähteen virtaamaa seurataan virtaamamittauksin neljä kertaa vuodessa (esim. tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuu). Lisäksi mitataan lähteen pinnankorkeus, jos se on mahdollista. Virtaama mitataan parhaalla tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä. Virtaamamittauksen ajankohta

pyritään valikoimaan mahdollisimman vähäsateiseen aikaan. Mittauksen yhteydessä kirjataan ylös mittausajankohdan vallitsevat sääolot ja ilman lämpötila. Mikäli laitoksen toiminnan ei havaita vaikuttavan ojan virtaamaan, voidaan tarkkailuväliä esittää harvennettavaksi.

Tulosten raportointi

Tarkkailutuloksista laaditaan raportti, joka toimitetaan aina seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Haminan kaupungin terveysturvaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailun raportointia varten kootaan valvontatutkimusohjelman mukaiset raakaveden laatutulokset ja havaintoputkien vesinäytteistä saadut laatutulokset yhteen. Raportissa esitetään tarkkailutuloksia myös pidemmältä aikaväliltä ja havainnollistetaan saatuja tuloksia erilaisin kuvaajin. Pohjavesinäytteiden raportoinnissa tuloksia verrataan alueen aiempiin tuloksiin, talousveden laatuvaatimuksiin ja -suosituksiin sekä pohjaveden ympäristölaatunormeihin. Tarkkailutiedot toimitetaan vaadittaessa myös asianosaisille nähtäviksi.

Pohjaveden laadun ja pinnankorkeuden tarkkailutulokset toimitetaan kerran vuodessa siirtotiedostoina Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle vietäväksi ympäristöhallinnon Pohjavesitietojärjestelmään (Povet). Vesinäytteiden analyysitulokset toimitetaan siirtotiedostoina suoraan analysoivan laboratorion tietojärjestelmästä ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Pohjaveden pinnankorkeuden mittaustulosten tiedostomuoto sovitaan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

ASIAN KÄSITTELY

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on pyytänyt tarkkailuohjelmaehdotuksesta lausunnot Haminan kaupungin ympäristönsuojelulta ja ympäristöterveydenhuollolta.

Haminan kaupungin ympäristönsuojelulla tai ympäristöterveydenhuollolla ei ole ollut huomautettavaa tarkkailuohjelmaan.

Annettujen lausuntojen perusteella ei ole ollut tarpeen varata tilaisuutta hakijan selitykselle.

KAAKKOIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kaakkois-Suomen ELY-keskus hyväksyy Haminan Veden vedenottamoiden tarkkailuohjelman (27.8.2024) seuraavilla tarkennuksilla:

- Ryljyn vedenottamon vaikutusalueelle esitetty uusi havaintoputki on asennettava viipymättä ja putkikortti on toimitettava Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.
- Pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailu hyväksytään ohjelmassa esitetyllä tavalla.

- Ryljyn lähteen tarkkailu hyväksytään ohjelmassa esitetyllä tavalla. Kuvaus lähteen virtaamamittauksen suorittamisesta tulee esittää vuosiraportissa.
- Pohjaveden laadun tarkkailu hyväksytään ohjelmassa esitetyllä tavalla.
- Tarkkailutulokset tulee toimittaa sähköisenä siirtotiedostona ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään niiden valmistuttua. Vesipintojen korkeudet tulee ilmoittaa N₂₀₀₀-järjestelmässä. Automaattimittausten tulosten lähetystiheys ja -tapa voidaan sopia erikseen ELY-keskuksen kanssa.
- Vuosiraporttiin on liitettävä vedenottamoilta kuukausittain pumpatut vesimäärät.

Tämä päätös korvaa kaikki aiemmat Ruissalon ja Uusi-Summan vedenottoa koskevat tarkkailuohjelmien hyväksymispäätökset.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ruissalon, Uusi-Summan ja Ryljyn vedenottamoiden vedenottoluvissa edellytetty tarkkailu kohdistuu pohjaveden pinnankorkeuteen ja vedenoton vaikutuksiin alueen pohjavesiolosuhteissa. Ryljyn vedenottamon vedenottoluvassa on edellytetty lisäksi seuraamaan vedenoton vaikutuksia Ryljyn lähteen virtaamaan

Siten ELY-keskus hyväksyy tässä tarkkailuohjelman hyväksymispäätöksessään kaikkien ottamojen osalta sekä pohjaveden laadun että pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailut. ELY-keskus pitää hyvänä tarkkailuohjelmassa esitettyä suhteellisen laajaa ja kattavaa pohjaveden laadun tarkkailua. Ryljyn lähteen tarkkailua ELY-keskus pitää niin ikään riittävänä.

Vedenottoluvissa on edellytetty pidettävän kirjaa otetuista vesimääristä ja tietojen toimittamisesta valvovalle viranomaiselle. Vedenottomäärät tulee raportoida vuosiraportin yhteydessä.

TARKKAILUSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN

Tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevan päätöksen tehnyt viranomainen voi muuttaa päätöstä luvan voimassaolosta huolimatta. Asia voi tulla vireille tarkkailusta päättäneen viranomaisen omasta aloitteesta tai luvan haltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta.

Vähäisiä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai tarkkailututkimusten aikatauluun voidaan tehdä päätöstä muuttamatta Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen kirjallisesti hyväksymällä tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki (587/2011)
Hallintolaki (434/2003)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kaakkois-Suomen ELY-keskus määrää päätöksen vesilain 15 luvun 9 §:n perusteella noudatettavaksi oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta.

MAKSU

Käsittelymaksu on 986 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

KÄSITTELYMAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023). Asia on tullut vireille vuonna 2024.

Tarkkailusuunnitelman käsittelystä perittävä maksu on 58 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän tarkkailusuunnitelman käsittelyyn kului 17 tuntia.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Haminan Vesi -liikelaitos
Haminan kaupunki
Haminan kaupunki, ympäristönsuojelu
Haminan kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla päätöksen antopäivää seuraavasta arkipäivästä alkaen ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/kaakkois-suomi sekä Haminan kaupungin verkkosivuilla www.hamina.fi.

Päätös ja kuulutus pidetään nähtävillä muutoksenhakuajan loppuun saakka.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea oikaisua Etelä-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus liitteineen on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.etela@avi.fi). Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä olevassa oikaisuvaatimusosoituksessa. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

3.9.2024

KASELY/1585/2023

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt hydrogeologi Katriina Keskitalo ja ylitarkastaja Pertti Perttola.

LIITTEET

Liite 1	Tarkkailuohjelma (27.8.2024)
Liite 2	Oikaisuvaatimusohje

Tämä asiakirja KASELY/1585/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/1585/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Keskitalo Katriina 03.09.2024 12:38

Ratkaisija Perttola Pertti 03.09.2024 12:38